**T.C.**
**UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ**

**ESAS NO :** 2021/724
**KARAR NO :** 2021/661
**KARAR TR :** 27/12/2021

**ÖZET:** Trafik kazasından kaynaklanan ve İcra ve İflas Kanunu'nun 67. maddesine göre açılan itirazın iptali davasının, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

**K A R A R**

**Davacı :** Sompo Sigorta A.Ş.
**Vekili :** Av.Arb.O. Y.
**Davalı :** Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanlığı
**Vekili :** Av. M.D.

**I. DAVA KONUSU OLAY**

1. Davacı vekili, 24/05/2018 tarihinde dava dışı sürücücün trafikte aracıyla seyir halindeyken, müvekkili şirkete sigortalı 38... 537 plakalı araca ve kaldırımda bulunan yaya ışık direğine çarpması sonucu maddi hasarlı trafik kazası meydana geldiğini; kaza tespit tutanağına göre; Sümer Evlerden Oymak Caddesine çıkış ve Belkiraz Caddesinden Oymak Caddesine çıkışta bulunan trafik lambasının sürekli kırmızı, Oymak Caddesinin ise devamlı yeşil yandığının, sinyalizasyondan sorumlu kuruluşun kusurlu, kazaya karışan sürücülerin kusurunun olmadığının tespit edildiğini; ekspertiz raporuna göre 13.457,44 TL maddi hasar meydana geldiğini; zararın müvekkil şirket tarafından sigorta poliçesi kapsamında ödendiğini; müvekkilinin zarara sebebiyet verenlerden ve bu fiillerden sorumlu olanlardan rücu etme hakkı bulunduğunu, davalı belediyenin hizmet faaliyetinin eksik ve kötü işlemesi sonucu müvekkili şirketin zarara uğradığını, belediyenin bu zararı tazminle yükümlü olduğunu; yapılan ihtara rağmen davalı/borçlunun, müvekkili şirketin zararını gidermediğini, bunun üzerine Kayseri 1.İcra Müdürlüğünün E.2018/10339 sayılı dosyası ile takibe başlandığını, davalının söz konusu takibe itiraz ederek takibin durmasına neden olduğunu ifade ederek; davalı/borçlu Belediyenin Kayseri 1. İcra Müdürlüğünün E.2018/10339 sayılı dosyasına yaptığı itirazın iptali ile takibin kaldığı yerden devamına; davalının % 20 den aşağı olmamak kaydıyla müvekkiline icra inkar tazminatı ödemesine karar verilmesi istemiyle 30/10/2018 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

**II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ**

**A. Adli Yargıda**

2. Kayseri 7. Asliye Hukuk Mahkemesi 14/01/2020 tarihli ve E.2018/374, K.2020/12 sayılı kararı ile uyuşmazlığın esasını inceleyerek, davacı tarafın kısmen sübut bulan davasının kabulü ile, Kayseri 1. İcra Müdürlüğünün 2018/10339 Esas sayılı icra takip dosyasında yapılan itirazının 2.460 TL asıl alacak üzerinden iptaline, takibin 2.460 TL asıl alacak üzerinden kaldığı yerden devamına, fazlaya ilişkin istemin reddine ve tazminat talebinin reddine karar vermiştir.

3. İstinaf yoluna başvurulması üzerine Kayseri Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesi 12/11/2020 tarihli ve E.2020/823, K.2020/864 sayılı kararı ile,davaya bakma görevinin idari yargıya ait olduğu gerekçesiyle, davanın yeniden görülmesi için dosyanın Kayseri 7.Asliye Hukuk Mahkemesine gönderilmesine kesin olarak karar vermiştir.

4**. Kayseri 7. Asliye Hukuk Mahkemesi 08/12/2020 tarihli ve E.2020/279, K.2020/175 sayılı kararı ile,** 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b ve 115/2 maddesi gereğince yargı yolu caiz olmadığından, dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar vermiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir:

*" Dava; trafik sinyalizasyon lambalarının arızalı olması nedeniyle meydana gelen trafik kazası sonucu sigortalısının zararını karşılayan davacı sigorta şirketinin TTK'nun 1472. maddesi uyarınca zarar bedelini rücuan davalı belediyeden tahsili talebine ilişkin olmakla davanın esası hizmet kusurundan kaynaklanan tazminat talebine ilişkindir.*

*Kayseri Bölge Adliye Mahkemesi 6. H.D.'nin 01/09/2020 tarih 2020/823 Esas, 2020/864 Karar sayılı ilamı; "... Yargı yolu kavramı, bir hukuk sistemine dahil yargı kollarından hangisinde bakılacağını ifade eder. Uyuşmazlığın, hangi yargı kolunda bakılacağı hususu, davanın genel şartlarından olup mahkemece re'sen dikkate alınması gereklidir. Kamu hizmeti görmekle yükümlü olan belediye, kamu hizmeti sırasında verdiği zararlardan dolayı özel hukuk hükümlerine tabi değildir. Hizmet kusurundan dolayı açılan davaların İYUK'nun 2. maddesi hükmü uyarınca tam yargı davası olarak ikame edilmesi gerekmektedir. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, mahkemece kendiliğinden dikkate alınması zorunludur. Esasen 2918 Sayılı KTK'nun hukuki sorumluluğa ilişkin 85. ve onu izleyen maddelerinde araç işletenin sorumluluğu düzenlenmiş olup idarenin hizmet kusurundan kaynaklanan sorumluluğu bu Yasa kapsamı dışında tutulmuştur.*

*Hal böyle olunca, belediyenin hizmet kusuru niteliğindeki eylemi sonucu meydana gelen zararlardan dolayı İdari Yargılama Usulü Yasası'nın 2/1-b maddesi gereğince idareye karşı idari yargı yerinde tam yargı davası açması gereklidir. Bu durumda mahkemece, davaya bakma görevi idari Yargıya ait olduğundan, mahkemenin yargı yolu bakımından H.M.K'nun 114 ve 115.maddeleri uyarınca davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde davanın esasına girerek karar vermiş olması doğru görülmemiştir. (aynı yönde Yargıtay 17. Hukuk Dairesi'nin 2019/5962 E-2019/10853 K sayılı kararı)*

*Yukarıda belirtilen gerekçelerle sonuç olarak yapılan inceleme sonunda,HMK 353/1-a-3 ile 355. maddeleri gereğince görev/yargı yolu hususunun kamu düzenine ilişkin olması nedeniyle resen gözetildiğinden davacının ve davalının istinaf başvurusunun kabulüne, HMK'nın 353/(1)-a.3. maddesi gereğince, KAYSERİ 7. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ'nin istinafa konu edilen 14/01/2020 tarihli 2018/374 E - 2020/12 K sayılı kararın kaldırılmasına, HMK'nın 353/(1)-a.3. maddesi gereğince yargı yolu yönünden bir karar verilmek üzere dosyanın kararı veren mahkemeye gönderilmesine..." karar verilerek mahkememize iade edilmiş.*

*Mahkemece ortadan kaldırma kararı doğrultusunda 6100 Sayılı HMK'nın 114/1-b ve 115/2 maddesi gereğince yargı yolu caiz olmadığından davanın dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine..."*

5. İstinaf yoluna başvurulması üzerine Kayseri Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesi 28/06/2021 tarihli ve E.2021/921, K.2021/1138 sayılı kararı ile,istinaf başvurusunun H.M.K.'nın 353/1-b.1 maddesi gereğince esastan reddine kesin olarak karar vermiş ve Mahkemenin görevsizlik kararı kesinleşmiştir.

6. Davacı vekili bu kez, trafik kazası neticesinde doğan zararın sigortalıya ödenmesi sebebiyle, Kayseri Büyükşehir Belediyesi'ne karşı başlatılan icra takibine davalı tarafından yapılan itirazın fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 2.460 TL yönünden iptali ile takibin kaldığı yerden devamına ve davalının %20'den az olmamak üzere icra inkar tazminatı ödemesine; bu talebin kabul görmemesi halinde, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 2.460 TL'nin 16/07/2018 tarihinden itibaren işleyecek ticari temerrüt faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

**B. İdari Yargıda**

7. Kayseri 2. İdare Mahkemesi 11/08/2021 tarihli ve E.2021/1100, K.2021/1143 sayılı kararı ile, "*... 2577 sayılı Kanun'un 2'inci maddesi gereğince idari yargı yerlerinde açılabilecek dava türlerinin sınırlı sayıda olduğu ve başlatılan icra takibine yapılan itirazın reddinin iptaline yönelik bir dava türü bulunmadığından, dava dilekçesinin 2577 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesine uygun olmadığı...*"gerekçesiyle, dava dilekçesinin; aynı Kanun'un 15.maddesinin l/d bendi gereğince, belirtilen eksiklikler giderilmek suretiyle 3. maddeye uygun şekilde düzenlenerek yeniden dava açılmakta serbest olmak üzere reddine karar vermiştir.

8 . **Kayseri 2. İdare Mahkemesi 28/09/2021 tarihli ve E.2021/1222 sayılı kararı ile,**2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1., 2., 10., 19.1.2011 tarili Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle değişik 110. ve geçici 21. maddesi hükmüne; ayrıca2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fikrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesinin, anılan kuralı Anayasa'ya aykırı görmeyerek iptal istemini oy birliğiyle reddettiği 26/12/2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararına yer verdikten sonra; davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına, dava dosyasının ve Kayseri 7. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin E.2020/279 sayılı dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, dosyanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir:

*"... 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararları gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla karayolunda meydana gelen trafik kazası nedeniyle uğranılan zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.*

*Nitekim; Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün 26.09.2016 tarih ve E:2016/407, K:2016/439 sayılı kararı da bu yöndedir."*

**III. İLGİLİ HUKUK**

9. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun *"İlamsız takip"* başlıklı Üçüncü Bap, 42-49. maddelerinde takip yöntemleri gösterilmiş; değişik 58. maddesinde, takip talebinin icra dairesine yazı ile veya sözlü olarak veya elektronik ortamda yapılacağına işaret edilmiş, değişik 60. maddesine göre, takip talebi üzerine icra müdürünce ödeme emri düzenleneceği ve 62-65. maddelerde itiraza ilişkin hükümlere yer verilmiş olup, değişik 66. maddede, süresi içinde yapılan itirazın takibi durduracağı kurala bağlanmıştır.

10. Aynı Kanun'un 67. maddesi şöyledir:

*"Takip talebine itiraz edilen alacaklı, itirazın tebliği tarihinden itibaren bir sene içinde mahkemeye başvurarak, genel hükümler dairesinde alacağının varlığını ispat suretiyle itirazın iptalini dava edebilir.*

*Bu davada borçlunun itirazının haksızlığına karar verilirse borçlu, takibinde haksız ve kötü niyetli görülürse alacaklı, diğer tarafın talebi üzerine iki tarafın durumuna, davanın ve hükmolunan şeyin tahammülüne göre, red veya hükmolunan meblağın yüzde kırkından aşağı olmamak üzere, uygun bir tazminatla mahkûm edilir.*

*İtiraz eden veli, vasi veya mirasçı ise, borçlu hakkında tazminat hükmolunması kötü niyetin sübutuna bağlıdır.*

*Birinci fıkrada yazılı itirazın iptali süresini geçiren alacaklının umumi hükümler dairesinde alacağını dava etmek hakkı saklıdır"*

11. Anılan Kanun'un değişik 1. maddesinin birinci fıkrasında, *"Her asliye mahkemesinin yargı çevresinde yeteri kadar icra dairesi bulunur"* denilmektedir.

12. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı"* başlıklı 2. maddesinde, idari dava türleri: a)İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, b)İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, c)Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak sayılmıştır.

**IV. İNCELEME VE GEREKÇE**

**A. İlk İnceleme**

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, ÜyelerBirol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 27/12/2021 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince,Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Kanun'un 14. maddesine göre olumsuz görev uyuşmazlığı bulunduğunun ileri sürülebilmesi için davanın *"tarafları, konusu ve sebebinin aynı"* olması koşulunun öngörülmüş bulunması karşısında; adli yargı yerinde aynı somut olay nedeniyle borçlunun itirazının iptali ile takibin devamına karar verilmesi istemiyle; buna karşılık idari yargı yerinde tam yargı davası açılmış ise de; ikinci davanın, ilk davada verilen karar doğrultusunda oluşturulduğu ve *"itirazın iptali ile takibin devamı"* istemi yönünden görev uyuşmazlığının doğduğu kanaatine varıldığından ve sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esası incelenmelidir.

**B. Esasın İncelenmesi**

14. Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

15. Dava, davalı idarenin sorumluluk sahasındaki yolda meydana gelen trafik kazası sebebiyle oluşan hasar bedelinin tahsili amacıyla yürütülen icra takibine yapılan itirazın iptali istemiyle açılmıştır.

16. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca, itiraz nedeniyle takibin durması üzerine alacaklıya, itirazın iptali için 2004 sayılı Kanun'da iki yola başvurma olanağı tanınmış olup, bunlardan birincisi, 67. maddeye göre mahkemeye başvurmak, İkincisi ise 68, ek 68/a ve ek 68/b maddelerine göre tetkik merciinden itirazın kaldırılmasını istemektir. İncelenen uyuşmazlıkta alacaklı konumundaki davacı tarafından, 67. maddeye göre mahkemeye başvurmak suretiyle itirazın iptali davası açılmıştır.

17. Yukarıda hükmü yazılı 67. maddede sözü edilen mahkeme ile icra dairesinin bulunduğu yargı çevresi bakımından bağlı olduğu asliye mahkemesinin anlaşılması ve takip hukukuna özgü bulunan itirazın iptali davasının adli yargı yerinde görülmesi gerektiği açıktır.

18. Bu duruma göre, İcra ve İflas Kanunu'nun değişik 67. maddesine göre açılan itirazın iptali davasının görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır. Kaldı ki davanın idarenin hizmet kusuru sonucu oluşan trafik kazasından kaynaklanan rücuan tazminat davası olarak kabulü halinde de, Uyuşmazlık Mahkemesinin yerleşik içtihatları gereği 2918 sayılı Kanun uyarınca açılan her türlü sorumluluk davalarında adli yargı görevlidir.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Kayseri 2. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Kayseri 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin 08/12/2020 tarihli ve E.2020/279, K.2020/175 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

**V. HÜKÜM**

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Kayseri 2. İdare Mahkemesi'nin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Kayseri 7. Asliye Hukuk Mahkemesinin08/12/2020 tarihli ve E.2020/279, K.2020/175 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

27/12/2021 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Celal Mümtaz AKINCI | Birol SONER | Nilgün TAŞ | Doğan AĞIRMAN |

| Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|
| Aydemir TUNÇ | Nurdane TOPUZ | Ahmet ARSLAN |